

Inserati se sprejemajo in velja tristopna vrsta:

8 kr., če se tiska 1krat,
12 " " " " 2 "
15 " " " " 3 "

Pri večkratnem tiskanju se cena primerno zmanjša.

Rokopis

se ne vračajo, nefrankovana pisma se ne sprejemajo.

Naročnino prejema opravništvo (administracija) in ekspedicija na Dunajski cesti št. 15 v Medijatorvi hiši, II. nadstropji.

SLOVENEK

Političen list za slovenski narod.

Po pošti prejemar velja:

Za celo leto . . . 10 gl. — kr.
za pol leta . . . 5 " — "
za četrt leta . . . 2 " 50 "

V administraciji velja:

Za celo leto . . . 8 gl. 40 kr.
za pol leta . . . 4 " 20 "
za četrt leta . . . 2 " 10 "

V Ljubljani na dom pošiljan velja 60 kr. več na leto.

Vredništvo je Poljanski nasip št. 48.

Izhaja po trikrat na teden in sicer v torek, četrtek in soboto.

Vzajemnost Hrvatov in Slovencev.

Mnogo in dostikrat se je že tožilo o neslogi med slovanskimi brati, in kako je ravno ta nesloga pogubna za celo Slovanstvo. Mržnja med Srbi in Hrvati, med Srbi in Bolgari, sovražstvo med Poljaki in Rusi obžalovalo se je že dostikrat po pravici. Med sosedi je rad prepir, in mržnja med sosednimi narodi, če so si prav v sorodu, je skoraj nekaj naravnega. Vendar dva slovanska naroda sta tako srečna, da v sosesstvu živita, pa med njima ni bilo še nikoli mržnje, niti bistvenega prepira, in to so Slovenci in Hrvatje. Če pogledamo v zgodovino nazaj, ne najdemo nikjer zapisanega nikakega boja med Slovenci in Hrvati, še prepira ni bilo nobenega; nasprotno pa najdemo oba naroda dostikrat združena pod eno zastavo boriti se nasproti skupnemu dušmanimu. Tako so za časa turških navalov Slovenci pogosto Hrvatom na pomoč hodili, in še v najnovjšem času, leta 1878 v Bosni, stali so pri Jajcu Kranjci poleg Hrvatov proti Turčinu zbrani, ter odločili s svojo zmago osodo Bosne morda za stoletja. Kajti naj bi bilo tudi to desno krilo pri Jajcu poraženo, ali vsaj nazaj vrženo, kakor Szaparijev oddelek na levem krilu, potem bi bil tudi Filipovič na središču primoran, umakniti se do Broda nazaj, in ne zna se, kak bi bil izid te ekspedicije.

Vzajemnost Slovencev in Hrvatov se je v odločnih trenutkih še vedno izkazala. Pri turških navalih pretrpeli so prve in najhujše udarce Hrvati, ter tako Slovence branili; pri

navalu prodirajoče germanizacije pa smo prestajali in še prestajamo Slovenci najhujši pritisk, in s tem branimo hrvaško narodnost, ki jej je vsled tega prilika dana, svobodno se razvijati v narodnem duhu. Ko je ležala na Hrvatski Rauchova mōra, našli so Hrvatje pribežališče pri Slovencih, nasprotno pa so Slovenci za časa najhujšega nemško-liberalnega pritiska iskali zavetja pri Hrvatih, ter ga tudi našli.

Le enkrat se je kazalo, kakor bi se zamogla vzajemnost med Slovenci in Hrvati raztrgati, tačas, ko je Starčević s svojimi noroglavimi prismodarijami hrvaško ime pred celim slovanski svetom osmešiti skušal. Slovencem je bilo njegovo slepo sovražstvo do Srbov in oholo preziranje ostalega slovanstva nerazumljivo, ker vedo ceniti veliko moč slovanskih dušmaninov in so prepričani, da Slovanom le po slogi in vzajemnosti lepša zora napočiti zamore. Pa hrvaški narod je to sam izprevidel in ogromna večina narodne stranke hrvaške nikoli ni hotela pretrgati vezi z drugimi narodi slovanskimi, osebno je vedno gojila simpatije za bratski narod slovenski.

Vrta karlovska „Zora“, ki je bivala te dni v Ljubljani, prepričala se je lahko iz lastnega vida, da uživajo tudi Hrvatje polne simpatije slovenskega naroda, in te simpatije niso nikakor začasne ali pa prisiljene, temveč stalne in iskrene. Še celó priprosti slovenski kmet goji te simpatije, ker mnogi iz naših seljakov poznajo hrvaški narod in življenje hrvaško iz

lastnega vida, ker hodijo doli kot drvarji in z drugimi opravili po zimi zaslužka iskat; vsi ti priprosti ljudje so navdušeni prijatelji Hrvatov, ter jih imajo za „prave Slovence“, hrvaško narečje imenujejo „pravi pismeni slovenski (slovanski) jezik“; ceniti so se naučili hrvaško gostoljubje, in se čutijo tam, kakor doma.

Mnogi Slovenci so našli že kruh na Hrvatskem, in cenjeni so tam največ zavoljo svoje marljivosti in poštenosti. Hrvatje pa morajo tudi priznati, da na Hrvatskem bivajoči Slovenci se ne obnašajo kot tujci ali sovražniki hrvaškega naroda, kakor pri nas Nemci in žalibog tudi mnogi Čehi (!), temveč naši Slovenci na Hrvatskem so prijatelji hrvaškega naroda in zvesti pristaši narodne stranke hrvaške.

Vselej, kedar smo tako srečni, da zamoremo v svoji sredi pozdraviti hrvaške goste, obžalujemo tudi nesrečni Beustov dualizem, ki nas je politično ločil od Hrvatov, in raztrgal dva tako blizo sorodna plemena. Pa upanje nam nikdar ne ugasne, da pride še enkrat čas da bodemo s Hrvati politično zedinjeni pod slavnim žezlom habsburške rodovine, ki je vsem narodom naklonjena in pravična. Krajina, Bosna, Hercegovina, Dalmacija, Istra, Koroška, Štajerska, to so za Kranjce in Hrvate še vedno kosi „Ilirije irredente“; napredujoči tok zgodovine nam prinese tudi rešitev tega vprašanja.

Potovanje ob Črnem morji.

(Dopis iz Odesa.)

(Dalje.)

Da sem se malo okrepčal po tej navdušenosti, ki je od mene tirjala vso fizično moč, šel sem v bližnjo „čajno“ in pil sem tu prvič čaj po ruski navadi, ki mi je dobro ugajal, posebno pa, ker sem bil med veselimi junaki, ki so ali igrali biljard, ali pa so prepevali z najmilejšim glasom svoje narodne. Mislim sem si pri tej priložnosti: ako bi oni vedeli, da sem Slovenec, in da sem prišel v te kraje le s tem namenom, spoznavati jih bolj od blizu, gotovo bi me bili k sebi povabili in veselja bi ne bilo konec; a ker to še ni bil prav pomeren čas, tudi jaz nisem dajal nikakega povoda, da bi se bili spoznali, in sem se z njimi raji tiho veselil.

Ves zadovoljen s seboj in hvaleč Boga, da sem tako vesele trenutke doživel prec prvi dan bivanja na ruski zemlji, treba mi je bilo pripravljati se na odhod proti Odesi; kajti kolodvor je bil še pol ure oddaljen od todi, solnce pomeknilo se je bilo že precej na zapad, železnični vlak bi pa moral odriniti najpozneje okolo devetih.

Železnica, po kateri sem bil namenjen voziti se, bila je od Galaca do Benderja na novo

izdelana, in ker je bila prepuščena občinstvu za eno leto na poskušnjo, bila je vožnja, izuzemši teške reči, brezplačna. Če ravno se mi je zdela ta novina neverjetna, ker jaz se nisem spominjal, da bi se bilo to primerilo tudi že v drugih državah, bilo je vendar tako. Na tak način naj bi ravnale tudi druge države!

Na železnice postaji (staciji) nabrala se je bila precejšna množica ljudi; največ izmed njih bilo je pa rumunskih židov s svojimi povezki. Slišati je bilo, da so bili ti neslanci za to pregnani iz Rumunije, ker niso marali za vseobčno omiko. Smilili se mi ti ljudje niso nič, ker oni imajo bolj zanemarjene navade, ko najhujši maliki.

Precej veliko poslopje železniške postaje izdelano je po ruski navadi in obraščeno s čarovnim zelenjem. Notrajne priprave poslopja so odlično vredene, ne oziraje se na dva prostorna bufeta I. in II. razreda, kjer je najti mesto za vsak človeški stan. Postrežba in vpludnost strežajev vredna je vse pohvale, ker postreglo se je vsakemu za vsak denar, po drugih državah se to ne zapazi. Tudi samovar s čajem, ki se blišči v sredi bufeta, ima svoj namen: vsak nazoči zemljak — tako pravi Rus Rusu, — bliža se mu z velikim zadovoljstvom, in napije se iz njega čaja, kolikor se

ga mu poljubi. Da se ni vsesplošna navada opuščala, napil sem se bil ta večer tudi jaz čaja, kolikor sem mogel.

Pomikam se z vlakom naprej in zapeli so nekteri slavni ruski junaki, ki so z nami popotovali, svojo narodno odhoduico z navdušenim glasom, in odpeljali smo se zadovoljni proti Benderju.

Poskusil si življenja boje,
Spoznal v njih vspeh bodočnih dni;
Po misli že veselje tvoje
Smelo po ednaki hrepni.

Temna noč in ponočne pajčovnaste megle spremljevale so sedaj naš vlak po obširnih ravninah. To meni ni bilo prav všeč, da se je potovalo prec z začetka o ponočnem času, ker mojim očem zabranilo se je vsako občudovanje prelube narave. Pa kakor ima vsaka reč svojo lastnost, tako je ima tudi noč, in moja svojevoljnost bila je po malem premišlku popolno premagana. Le kateri vrisk veselih junakov ali šepetanje različnih popotnikov, zlasti glasni prepir med židovi in drugimi prebujevali so včasih moje dremanje.

Prec ko se je bil dan naredil, hotel sem nadomestiti to, kar sem bil ponoči zamudil: ozirati se v prelepo naravo. Okolo sebe videl sem sedaj mnogo novih obrazov, med drugimi tudi te po bližnji okolici naseljenih iz različ-

Politični pregled.

Avstrijske deiele.

V Ljubljani 21. maja.

Slovenski poslanec dr. Vošnjak je sklical **volilni shod pri sv. Jurji** blizu Celja, kterege so se udeležili poleg mnogobrojnih volilcev in družega ljudstva tudi še rodoljubi štajarski: dr. Ipavec, dr. Dominkuš, dr. Srnc, dr. Prus, nadžupnik Ulaga, Skaza, Anderlub, Hausenbichler, Širca, Žuža, Potočin dr. Srebre in drugi.

Ko je predsednik dr. Ipavec navzoče pozdravil, pričel je razkiadati dr. Vošnjak delovanje državnega zbora, ter omenil, da je letos vprvič nekoliko slišan bil tudi glas slovenskih poslancev; govoril je o vojni postavi, o reguliranju gruntnega davka, kteremu mora slediti še reguliranje dohodninskega davka; potem pride na narodno vprašanje, ter izrekel upanje, da nekaj dosežemo, ako bodo volilci sami tudi se potegovali za narodne pravice svoje. Konečno se zahvaluje volilcem za zaupanje, katero uživa že 12 let, odkar je njih poslanec. Po končanem govoru so se nekteri kmetje glasili s pritožbo, da iz uradnij še vedno nemške pozive dobivajo. Drugi želé, da se omeji pravica ženitovanja in razkosovanja gruntov.

Na to poprime besedo g. dr. Josip Srnc, ter omenja za Slovence razžaljivega postopanja Gradčanov, ko so slovenske oklice z zidov trgali, in ko so se v mestnem zboru oglasili zoper slovensko narodnost. Po daljši motivaciji nasvetuje sledečo resolucijo:

1. „Naj se srednje šole na spodnjem Štajerskem in učiteljska pripravnica v Mariboru tako preustroji, da bo slovenščina učni jezik, pa tako da se tudi nemščina lahko nauči;

2. V javnih uradih in šolah na spodnjem Štajerskem naj se namestijo le taki uradniki in učitelji, ki so v govoru in pisavi zmožni slovenskega jezika;

3. V javnih uradih naj se vsi zapisniki sostavljajo v tistem jeziku, kterege govori dotična stranka, uloge pa naj se rešujejo v tistem jeziku, v kterem so pisane.“

Ta resolucija je bila enoglasna sprejeta. Potem se dr. Ipavec zahvali dr. Vošnjaku za krepko potezanje za slovensko narodnost.

nih narodov, kakor: Nemcev, Romuncev, Grekov itd. Poslušaje njih pogovore zapazi sem, da so vsi ti kmetovalci med seboj občevali po svoje, z drugimi pa po ruski, zaradi česar sem tudi sodil, da oni prebivajo že mnogo časa v teh krajih. Po njih zadovoljenem obnašanju sem pa tudi spoznal, da se vedejo kakor tukajšnji rojaki, in da so se že do dobrega privadili zemlji, ktera jih preživi z vsakdanjim kruhom.

Vozovi vlaka so tu trirazredni in nekaj veči ko drugod in z vsemi potrebnimi pripravami preskrbljeni, kakor na Francoskem. Ker mi je bila vožnja po železnici zastoj, in ker sem bil tujec, vozil sem se raji v tretjem razredu, kjer je bila cela klop pod mojo oblastjo in tu imel sem tudi priložnost, bolj natančno spoznavati ondotne rojake. Kondukterji so omikani ljudje in to, kar njih služba zahteva, da postrežejo vsem popotnikom brez razločka. (Tu mi je na mislih, da pri nas oni z revnimi kaj surovo ravnaajo.) Kar se mi je predstavljalo na prvi postaji, to videl sem tudi na vsi svoji poti: prepriljavne železniške postaje z bufeti, v kterih se je postreglo s čajem in drugimi potrebnimi jedmi.

Vožnja je trajala sedaj že 18 ur, ali vidno je bilo še zmirom, kolikor daleč oko vidi, same ravnine, na kterih je ležalo vse polno poljskih pridelkov. Hriba nikjer ni videti, k večemu tu

Po tem so se zbrani rodoljubi še dolgo pomenkovali in zabavali pri petji celjskih pevcev in pri godbi. Došlo je tudi več telegramov. Iz vsega se vidi, da Štajerska za nas ni zgabljena. Kaj bi dali, ko bi mogli še o Koroški kaj takega reči!

Madjari so se začeli bati slovanskega gibanja takraj Litve, in „Pester Lloyd“ je začel pisati zoper Tasffejevo vlado. Razume se, da ustavovrci tega starega zaveznika z veseljem pozdravljajo.

Pisanje nemških listov pa je čedalje bolj predržno. „N. fr. Presse“ naravnost piše, da mora biti Avstrija ali nemška, ali bo poginila. Tudi „nemško društvo“ v Gradcu zahteva, da morajo Nemci še dalje v Avstriji gospodovati narod ostati. Tako predržno si upajo govoriti štajarski Nemci, kojih je ena pest, in še ti so večinom bastardi nemško-slovenski. Ti ljudje so pač prespali vse dogodke poslednjega časa od ustanka v Hercegovini do srbske in ruske vojske, grom topov v Plevni in beg Sulejmanov iz Plovdina, zmago Kranjco-Hrvatov pri Jajcu in zmago Štajercev pri Žepčih in v Sarajevu. Kaj mislijo, ko se vse Slovanom na bolje obrača, da morajo ravno na Štajarskem sužnji Nemcem ostati?

Madjari so si izmislili novo terjatev. Oni zahtevajo, da mora cesar šest mesecev v letu v Budapešti bivati, ker je, pravijo, Budapešta enakopravna z Dunajem. Ta želja pa navdaja Nemce in Dunajčane z veliko jezo; zdaj vprvič priznajo česko kraljestvo kot enakravno z ogerskim, in menijo, da bi potem tudi Praga smela zahtevati enako pravico, da bi moral cesar en čas tam bivati kot česki kralj. Tako je začel dualizem v svojih posledicah dualiste same žuliti.

Vnanje države.

Smer unajne politike nove **angleške** vlade v zadevah iztočnih dežel je ta: podpirati samostojnost balkanskih narodov, pospešiti pogin Turčije in zabranjevati razširjevanje avstrijskega in ruskega upliva na izhodu. Ta politika je zeló različna od Disraelijeve, ker ta je podpiral Turčijo, balkanske narode in Rusijo pa sovražil ter oviral pri razvitku. Avstriji je bil prijazen le pod tem

pa tam kak bukovi gozdek, holmci, potoki, doline ali podolgaste nove vasi, kterih hiše so zidane in z opeko krite. Vse to mi je dalo povod misliti, da tukaj prebivajo bolj izobraženi ljudje.

Bender, kjer smo si malo oddahnili, je malo mesto, a dobro zidano in stoji tu v središču, od koder se železnice delijo na vse strani.

Popoldanski solnčni žarki podelili so nam poslednjo svojo moč tega dneva, in vlak naš je zopet odrinil proti Odesi. Vozil sem se tu ob najlepših poljih, ki si jih človek more misliti. Kolikor daleč okoli gleda, povsod je vse enako polje, kakor bi bil na sredi morja. Na njivah okolo in okolo videl sem vse živo marljivih kmetovalcev, ki so poljske pridelke ali v kope stavljali, ali domu spravljali. Kar narava komu koristnega darovati more, to najde se tu na poljih, kjer so v 18. stoletju še Tartari (mohamedanci) gospodarili in iz njih zaletovali se proti severju ropat in kristjane pobijati. Pred sto leti bila so ta polja še zaraščena z visoko travo, mahom in divjjo pšenico, in v teh goščavah kraljevale so tačas še različne zveri. — Trava je rastla tu tako visoka, da je segala konju do vratu, in v nji skrivali so se tartarski roparji s svojimi hetmani, boreč se proti slavim kozakom ob obalah Črnega morja. Da, čast sem imel, voziti se v krajih,

pogojem, da ona zatira jugoslovanstvo in pospešuje korist Turkov in judov. Gladstone je ravno nasprotnih misli, in se je zaradi Avstrije pomiril še le, ko mu je naš poročnik rekel, da Avstrija ne misli dalje prodirati na balkanskem polotoku.

Na **Laškem** so zdaj volitve za državni zbor. Vladna stranka je nekaj sedežev pridobila. Laški parlament je unicum v Evropi, ker v njem sedé sami liberalci; kakor znano, se katoliki v Italiji ne vdeležujejo volitev, zato parlamentu manjka stalnega elementa, in od todi vedne spremembe in vsak mesec ministerske krize. Za ministerske stole se pipljejo iz zgolj dobičkarije, ker principijalnega nasprotstva skoraj ni med njimi. Stranke so bolj o s e b u e, nego principijalne, in to dela slab vtis na inostranega opazovalca.

Grški kralj pride v kratkem na Dunaj, in od tod bo potoval še na druge dvore. Misli se, da je to potovanje v zvezi z razpadom Turčije, ki se ne bo dolgo več odlašati dal.

Tudi **rumunski** knez pojde na tuje, in sicer najprej v Berlin. O njem pa pravijo, da hoče postati kralj.

Turčija še vedno ni nič storila, da bi zadovoljila Črnogorce. Ti pa čakajo, kaj bodo velevlasti ukrenile. Ruski listi se jezé nad Turčijo in menijo, da pomeni nastop Gladstona konec osmanske države.

V mnogih mestih na **Francoskem** so delavci svoje delo ustavili in zahtevajo več plače pa menj dela. Več tisoč delavcev čaka v pasivnem uporu, kdaj se bodo gospodarji odločili; ti pa pravijo, da jim je nemogoče, plače povišati.

Izvirni dopisi.

Z Ljubljane, 18. maja. (Hrvatsko pevsko društvo „Zora“ s Karlovca v Ljubljani in naš mestni župan.) „Hannibal ante portas“ si je mislil gospod Lašan, ko je zvedel, da se karlovško pevsko društvo „Zora“ na svoji vožnji proti Postojni binkoštno nedeljo misli muditi nekoliko ur v Ljubljani in seznaniti se z brati Slovenci. Še huje se je pa vstrašil, ko je naznanjeno mu bilo, da pridejo ti čudni

kjer se je v prošlem stoletju boril slavni hetman Taras Bulba s svojimi kozaškimi četami proti divjemu Azijatu!

V Odeso prišel sem ob 9. uri zvečer; vozil sem se toraj od Rena do sem 24 ur neprenehoma. Predno sem se pripeljal v mesto, jelo se je ravno mračiti in zadnja solnčna svetloba je kaj lepo obsijavala stolpe, kuplje in drugo ogromno zidovje mesta. Pri prihodu bilo je na železniški postaji zbranega mnogo ljudstva in več sto izvoščikov. Ker je mesto od železniške postaje precój oddaljeno, upilo je vse: „izvoščik podavaj.“ Zaradi noči tudi jaz nisem šel peš, in dal sem raj izvoščiku nekoliko kopejk, da me je odpeljal v prvo cenejo gostilnico. Peljaje se po mestu mislil sem, da se vozim po dunajskem „kärntnerringu“; vse je bilo v svetlobi in šlo je s tako naglostjo po gladkem tlaku, kakor bi se bil vozil po ledu. Med potjo prašal sem izvoščika po slovenski, kam me pelje, in odgovoril mi je: „u slavjanskiju gostinču.“ Komaj sva pa prišla do te gostilnice, že zaupije prikožčik: „mesta net“. Toraj drugam, kjer sem slednjič vendar prostor našel. Izvoščik se mi je priklonil in zahvalil za kopejke, jaz sem pa „čeloveku“ (natakarju) rekel, naj mi odloči prostor kakoršen je, kajti odbila je že deseta in jaz sem bil kaj truden. (Dalje prih.)

in nevarni ljudje celó s svojo zastavo. To ne pomeni nič dobrega, to je nevarno, morda se pred zastavo in godbo, s katero namerava „Sokol“ in pevci ljubljanske čitalnice sprejeti in pozdraviti svoje južne brate, utegnejo zgruditi mestna zidovja, posebno rotovž, morda nastati celó punt v Ljubljani, v deželi, v cesarstvu. Tak strah je sprehajal moža, da si ni vedel drugače pomagati, ko da je prepovedal godbo in zastave. Kaj bo Samson brez las! Gospod župan je bil takih prepovedi vajen, koliko „Sokolovih“ izletov in drugih narodnih veselí je z njimi že skazil, koliko popolnoma zabranil, ker se taka reč, kakor je zastava kacega društva, ne more seboj v žepu nesti.

Ali ta „bât“ domišljivega ljubljanskega paše ni ostrašil „Sokolovega“ načelnika; šel je in pritožil se zoper ta mili odlok previdnega, modrega in liberalnega (oder was) župana pri deželni vladi in evo! Novi deželni predsednik gospod Winkler, ki se je liberalstva in postav po boljših šolah učil nego plesnjivi birokrat gosp. Lašan, je vzel v roke peró in postavo ter podučil tega čudnega svetnika nemškutarskega, da on in rotovž o teh zadevah nimata prav nič govoriti, ker postava od 15. novembra 1867 več veljá nego je gosp. Lašanu v tem slučaju ljubo, in tako je moral gospod Lašan preklicati svojo prepoved — prvokrat v toliko letih!

In prišli so strašni Hrvatje, pred kterimi se je gospod Lašan in drugo pičlo moško in žensko nemčurstvo ljubljansko tako zeló treslo. Na kolodvor jim je šel naproti „Sokol“, pevsko društvo ljubljanske čitalnice in veliko Ljubljancev z mestno godbo in tremi zastavami: „Sokolovo“, pevsko in šišenske čitalnice. Sprejem je bil srčen, gosp. dr. Karol Bleiweis je goste pozdravil z nagovorom, kteremu je odzdravil „Zore“ načelnik gosp. Trstenjak, potem so se vsi skup ob živahnih živijo-klicih z zastavami in godbo podali v čitalnico, kjer je bil za ljube goste pripravljen obed. Pri tem se je že začelo petje, napitnice in govori, gosp. dr. Zarnik je brate Hrvate pozdravil v hrvatskem govoru.

Ob treh so odrinili „Sokoli“ v lepem številu, pevci in gosti s štirimi zastavami in godbo na Rožnik zopet po „bližnjici“, namreč okoli kazine, po gledališčnih in slonovih ulicah, ker je bila bližnja pot skozi Šelenburgove ulice po znanem že vkrepu sl. magistrata toliko ko zaprta. Naš magistrat že vé, o kterem času je treba po najvažnejših ulicah kanale kopati. Ljudi je bilo šteti na tisuče in tisuče in tako je šlo vse s spremljevanjem godbe memo Podturna skoz gozd proti Rožniku. Na najvišem kraju, kjer se pot zopet navzdol spusti, je bil kratek počitek; starosta „Sokola“ gosp. F. Ravnikar je ponudil milim gostom sodček poštenega dolenjca, godba je zaigrala domače, bile so zdravice in odzdravice vzajemnosti Slavjanov na tej in oni strani, Hrvatje so zapeli eno, naši drugo, sploh je bila to postaja prav po domače na slovenskih tleh.

Na Rožniku je bilo že vse prenatlačeno, ko so prišli gostje s spremstvom tje; skoro s silo se je dobilo še nekoliko prostora. Tu se je pričela priprosta zabava s petjem in primernimi govori, kar vse je nazoče na vso moč navduševalo; vmes pa je godla godba. Toliko ljudi skup menda še ni bilo na Rožniku. Vreme je bilo ves čas ugodno veselici.

Proti večeru se je vse podalo nazaj v Ljubljano in v čitalnici se je pričela še le prava veselica z godbo, petjem in govori. To je bil koncert, kakoršnega menda v Ljubljani

še ni bilo. „Zorini“ pevci so pokazali vrlo izurjenost v petji, donela jim je burna pohvala. Vrstili so se z njimi naši že slavno znani pevci tako, da bi bil nemec rekel: „Mein Herz, was willst du noch mehr!“ Prostorji so bili vsi prenapolnjeni, razveseljevanje živahno do polnoči, ko so bratje popotniki trudni šli počivat. Take veselice so redke, zato pa se tem bolj vtisnejo v srce in krepijo narodno čutje.

Drugi dan so se mili gostje odpeljali v Postojno in mislimo, da z Ljubljane niso vzeli slabega spominja seboj, čeravno je župan — gosp. Lašan, kteri jim je hotel prestriči mnogo tega, kar so videli in slišali.

H koncu ne morem si kaj, da ne bi miloval gospoda župana ljubljanskega. Kako ga je moralo trgati po vseh udih, če je vsaj nekaj tega slišal in videl, in se ni zaril pod blazino! Zá-nj pač binškošna nedelja ni bila nedelja, kakor za nekaj njegovih prijateljev in svetovalcev, n. pr. Kalteneggerja, Schreya, Dežmana in Bürgerja ne. Še huje se je moral pa jeziti drugi dan, ko ni slišal o nikakem poboju, pretepu, ponočnem razgrajanji in da še nikomur okna niso bila pobita! Hrvatje so bili tu z zastavo, godba je igrala po mestu in vendar — Ljubljana še stoji, na Kranjskem ni punta in država se ne maje, še celó nobenemu nemškutarju ni bil potolčen cilindar, čeravno se je marsikteri prav prevzetno postavljaj z njim. Le to nam je nekdo pravil, da je drugi dan dobil gospod Lašan od dobrega prijatelja svojega pismice s karto, na kateri pa ni stalo nič drugega ko: „Gehe ins Kloster, Ophelia!“

Vsemu temu se drznemo pristaviti še vprašanje: Ta samovoljnost županu, zagrizenemu nemčurju, pač ni obveljala, ali kdo bo popravil krivice, ki so se po njegovem napačnem razlaganju postav godile slovenskim društvom že toliko let, kolikor časa je on župan?

Iz Ljubna v savinjski dolini

20. maja. Nikdo še ni ljubenskimi farmanom toliko žalosti, britkosti in grenkih solz prizadjal, kakor slavni knezoškofijski ordinarijat v Mariboru s tem, da nam je odvzel in prestavil izglednega duhovnika, blagega in nam vdanega dušnega pastirja č. g. Ivana Bohinca.

Bili so pri nas 4 leta in 8 mesecev. Ker pa je soseska spoznala, da še bi nam bili celó potrebni, zato se je obrnila do slav. knezoškof. ordinarijata s prošnjo za njih obstanek; toda nje prošnja žalobog ni bila uslišana.

Odlikovali so se č. g. kaplan, kakor v vsaki reči za božjo čast vneti duhovnik. To so spoznali tudi sosednji farmani, ter jih visoko spoštovali po gornji savinjski dolini, in nas zaradi čast. g. zavidali. Veliko so storili za povzdigo cerkvenega petja. Kakor so odraščeni v njih dobrega pridigarja, tako je zgubila šolska mladina izvrstnega njej priljubljene kateheta.

Svetu je znano, da je cela savinjska dolina národna. Toda ljudstvo potrebuje v tem oziru sploh voditelja, da ne zaostane za družimi. Na národnem polji bili so nam č. gosp. kaplan pravi buditelj. Ko so k nam prišli, so spoznali, da smo bili zaspani in zadi za družimi, n jeli so nas spodbujevati k branju, posebno časopisov, ter so sami za časopise veliko žrtvovali. S tem so dosegli, da smo se zavedli in otresli jarem človeka, kteri je delal z nami, kakor paša, in nam tudi ne k časti služil, ter si izvolili izgledne, dobre katoličane za srenjske može. Pri kr. šolskem svetu imeli smo v njih veliko pomoči, in so zabranili, da ni neko človeče šol. zavodu še večje škode delalo.

Ljubenci prepričani, da so jim hvale

dolžni, so jim slovesen odhod pripravili. Spremljalo jih je več ko 300 ljudi na „Loke“ in šolska mladina z zastavo jim je za odhod zapela Orožnovo: „Kje so moje rožice?“ Nobeno oko ni ostalo suho, nobeno srce hladno. Tužni in pobiti smo se vrnili na dom, želeči č. gospodu srečen pot, zdravje, zadovoljnost in milost Gospodovo!

Na Pivki 19. maja. — Včeraj se je obhajala v Prestranku svečanost tristoletnega obstanka cesarske kobilarne na Krasu.

L. 1580 je kupil avstrijski nadvojvoda Karol II, gospod notranjeavstrijskih dežel, Štajarske, Koroške, Kranjske, Goriške ter Istrije in Trsta vasico Lipico od tržaškega škofa Nikolaja a Coret, kakor priča vstanovno pismo iz Gradca od dne 19. maja 1580, in je napravil oodi kobilarno

L. 1728 je prikupil cesar Karol VI. Prestransko grajščino, ktera je bila poprej kupljena l. 1699 od Zatiškega samostana pod opatom Antonom za 16.000 gl. Ker se ni izplačevalo lastno gospodarstvo, je bila grajščina dana od samostana v najem in poslednjič omejenega leta podana cesarju Karolu VI. za 14.000 gl. Odslej je bila pridružena Lipiški kobilarni. L. 1802 so bile prikupljene Škulje poleg Hrenovic, l. 1819 pašnik Ravnek nad Slavino, a l. 1869 spet prodan; ločene so bile kasneje od Postojnske grajščine ter sklenjene s Prestrankom tudi planine: Bile, Bočka, Vlačno in nektera druga zemljišča; in tako je postal Prestranek, dasiravno pridružnica, zdaj jedro kraške kobilarne, kakor se je izrazil pri obedu c. dvorni tajnik g. Auer, kteri je sestavil spominjsko knjigo o tristoletnici kraške kobilarne s popisom njene zgodovine.

V Prestranku se namreč izrejšajo in vtrdujejo mlada žrebeta, konji in kobile do četrtega leta. Plemenski žrebci in kobile so v Lipici; bilo je početkom l. 1880 6 žebcev plemenjakov in 87 kobil. Ločijo se tri plemena: čisti Lipičani, ki izhajajo od španjskih andaluških žebcev, čisti Arabci, ter Libičani mešani z Arabci. Odstavljena žebeta pošiljajo večidel na Dunaj, in tam jih privajajo za voz ali pod sedlo. Žebčev je zdaj v Prestranku 80 in ravno toliko kobilic na Bilah. Med letom bodo pristopili še spet novi odstavljenjci iz Lipice.

Konji so trdni, zdravi in trpežni. Pozimi vajeni mrzli burji, po leti vedno na paši po kamnitih planinah, napajani v kalih, niso izbireni ne za klajo ne za vodo; trdnih, bi rekel jeklenih kopit in zdravega života. Zató tudi daleč slové in so jako dragi, kolikor jih dajo na prodaj. Dveletna žebeta prodajajo po 1200, 1500 gl. in ne mara tudi še dražje.

Velika dobrota za sosednje kraje je cesarska kobilarna lipiška za kras, prestranska za Pivko. Mnogo se jih preživi v dobrih službah, ostareli in onemogli prejemajo pokojnine, veliko zaslužijo dninarji in drugi delavci vzlásti o košnji.

Zató se je povsod z velikim veseljem obhajalo včerajšnje godovanje. Po ukazu Nj. Veličanstva presvitlega cesarja, lastnika kobilarne, se je obhajal tristoletni spomin z božjo službo in z obdarovanjem revežev kakor na binškošni ponedelék v Lipici tako včeraj t. j. v torek tukaj v Prestranku.

Sošli so se k tej svečanosti cesarski višji konjušnik, svitli knez Thurn-Taxis, dvorni svetnik Ivoj, dvorni tajnik Auer, vodja c. kr. kobilarne v Kladrubu, kobilarni predstojnik lipiški in domače osobstvo. Povabljeni so bili c. kr. okrajni glavar postojnski, župnika hrenovški in slavinski ter expozit šentivanski;

dalje velika župana slavinski in hrenovski in podžupani bližnjih sosesk. Zbralo se je bilo tudi obilno družega sveta pred praznično okinčanim gradom prestranskim.

Pričela se je svečanost s pridigo in slovesno sv. mašo, katero je imel slavinski župnik v grajski kapeli. Po končani božji službi je imel knez Thurn-Taxis kot namestnik Nj. Veličanstva ogovor povabljenim gostom o svečanosti, izročil potem podžupanom 1700 gl., da jih razdeli uboim svojih sosesk; in ko se je bil c. kr. okrajni glavar v njih imenu zahvali za ta cesarski dar, je bila svečanost sklenjena z obedom, pri katerem so z visoko imenitno gospodo skupaj sedeli in se prijazno razgovarjali kmečki možje in vsi edini bili v hvaležnosti do Nj. Veličanstva ter v željah in voščilih, naj Bog varuje in ohranjuje cesarsko kobilarno ter njenega lastnika presvitlega cesarja Franca Jožefa in vso Njegovo pobožno in dobrotljivo hišo!

Domače novice.

V Ljubljani, 22. maja.

(Ljubljanska hranilnica) je sklenila, z začetkom prihodnjega leta obresti od posojil, ki jih ona daje, znižati od 5½ na 5 od sto, obresti od vlog pa od 4½ na 4 od sto. To kaže, da ima več denarja nego ga more varno naložiti. Ob enem je sklenila podpirati posojilnice, ki bi se po deželi osnovala.

(Pl. gospá Kallina) je v četrtek poslovila se od Ljubljane in odpotovala na Moravsko. Zavoljo svoje dobrotljivosti je zapustila tukaj si lep spominj, storila je več dobrega nego se je zvedelo, to vé najbolje kranjsko plemstvo, med katerim je veliko tako zvanih „sramožljivih revežev.“ Bila je tudi posebna prijateljica šolskim otrokom, zato blag spominj blagi go-spej!

(Dr. Vošnjak) je sklical véliki pondeljek v Šentjurju na Štajarskem shod svojih volilcev, ki je bil zelo obiskan in v katerem je poročal o važnejših dogodbah v državnem zboru. Sprejela se je tudi resolucija za slovenski jezik v šoli in uradu.

(„Turški list“) je strastno zakadil se v novega gospoda deželnega predsednika zato, ker je ta „Zori“ in „Sokolu“ dovolil to, do česar imata po postavi pravico, a kar je župan ljubljanski prepovedal. Gnjdovi list se boji, da bi se odslej Slovincem ne dajalo še več takih pravic, ktere so jim njegovi predniki z gosp. Lašanom vred prikrajševali. Slaba vest, nič družega.

Razne reči.

— Duhovske spremembe: V ljubljanski škofiji. Župniki so postali gg. Ant. Hočevár v Šent-Lorencu na Temenici, Andr. Ramoveš v Svibnem, Mat. Kraij v Tujnicah. Vikar g. Jak. Košir gre stalno v pokoj in razpisana je vikarija Šembidska v Vipavi 4. maja. Za duhovne pomočnike grede gg. Jak. Ferjančič v Trnovo, Leop. Zaletel v Senožede, Mat. Ferčej v Zagorje, Jos. Močilnikar k sv. Duhu poleg Krškega, Jan. Piskar v Borovnice; A. Šmidovnik ostane v začasnem pokoju; g. Ant. Žgur za farnega namestnika na Prem. — Škofovsko obiskovanje in birmovanje bode 13. junija v Smedniku, 15. v Šent-Jurju, 16. v Velezovem, 17. v Predosljih, 20. v Šmartinu pri Kranju, 22. v Mavčeh, 24. v Zapogah. Dne 6. junaja bode posvečena farna cerkev v Bukovšici.

— Dunajski pevci, ki so šli v Bruselj pozdravit princesinjo Štefanijo, nevesto našega cesarjeviča Rudolfa, bili so na celi poti prijazno in slovesno sprejeti. Posebno lep pa je bi bojda sprejem v Bruselju.

Eksekutivne dražbe.

24. maja. Grajšina Neudorf (3) v Ljubljani; Jakob Grčar (2) iz Ihana (4670) v Brdu; Luka Burja (1) iz Vrha (2000) v Brdu; Marija Lavrač (1) iz Volovskega (1922) v Brdu; Janez Klopčič (1) iz Čemšenika (5123) v Brdu.

25. maja. Jakob Urbančič (3) iz Velike Pristave, v Postojni; Janez Markič (1) iz Gorič (840) v Kranju.

26. maja. Janez Derenčin (3) iz Šmihela v Senožedah; Anton Udovec (1) iz Rakeka (2355) v Logatcu; Matej Ponikvar (2) iz Žerovnice (1527) v Logatcu; Viktorija Grebenec (2) iz Cirknice (430) v Logatcu; Jur Ogrin (1) iz Drenovega griča (5140) na Vrhniki; Anton Švigelj (1) iz Dolenje vasi (1036), Luka Uršič (1) iz spod. Jezera (300), Janez Zalaznik (1) iz Cerkovske vasi (7140), Ana Kanc (1) iz Rakeka (8897). — vsi v Logatcu; Avgust Götzl (1) v Ljubljani; Matija Modic (1) iz Bloške Police (300) v Logatcu; Jur Ošaben (1) iz Grahovega (3560) v Logatcu; Jožefa Rozman (1) v Kamniku (3500); Janez Žebovec (1) iz Perovega (2313) v Kamniku; Franc Vranelj (1) iz Križat (1453) v Brdu; Fr. Jerman (1) iz spod. Dobrove (720) v Ljubljani; Marija Češko (1) iz gor. Kosez (550) v Brdu; Jožef Jankovič (1) iz Iga (2990) v Ljubljani; Jera Zaler (1) iz Iga (1457) v Ljubljani; Janez Gorjanc (1) iz Primskega (2437) v Kranju; Janez Bajuk (1) v Metliki (3685).

28. maja. Anton Tomšič (3) iz Knežaka (1400) v Bistrici; Janez Kapele (3) iz Metlike (730) v Črnomlju; Andrej Stonič (3) v Črnomlju (2400); Mat. Rom (1) v Črnomlju (1500); Meta Zupančič (1) iz Sela (293) v Črnomlju; Franc Lilek (1) v Črnomlju (1440); Jakob Judnič (1) iz Kota (69) v Črnomlju; Anton Pregel (1) iz Ustja (1735) v Litiji.

29. maja. Janez Klančar (1) iz Vrha (1250) v Laščah; Janez Novak (1) iz Podgore (2680) v Laščah.

Časnik za vrtnarje.

V Frauendorfu na Bavarskem izhaja vrtnarski časnik „Vereinigte Frauendorfer Blätter“, ki ga izdaja bavarsko vrtnarsko društvo v Frauendorfu. Ta časnik se posebno priporoča vrtnarjem, sadjerejcem, vinorejcem, kmetovalcem in gozdarjem. Cena za pol leta po pošti 3 marke, celoletno 6 mark ali 4 gl. a. v. Naroči se lahko pri vsih bukvarnah. Za premijo se dobi vsako leto en zaboj različnega semena. V tem časniku nahaja se poleg raznih člankov tudi mnogo podob. Vsako leto se oglašča več naročnikov. Kdor si hoče list ogledati, dobi eno številko zaastonj.

V Frauendorfu, pošta Vilshofen na Bavarskem.

Založništvo lista:

„Frauendorfer Blätter“

(1) (bratje Fürst.)

Umrli so:

6. maja. Liza Lavrin, hišnica, 65 l., za pretresenimi možgani; Jožef Drobnič, feldwebel, 29 za jetiko; Jože Grundner, oberlieutenant, 71 l., za slabostjo; Franca Kolence, gostačka, 47 l., za rakom; Marija Šinkovec, gostačka, 65 l., za rakom v želodcu;

7. maja. Julijana Porenta, delavca otrok, 3 l., za davico; Jernej Alvin, gostač, 60 l., za jetiko; Jožef Dorich, feldwebel, 47 l., za škorbuto; Matija Petkovšek, vojak, 24 l., za bulami;

8. maja. Šibič, delavca otrok, 4 m.; Olga Mallner, uradnika otrok, 3 m., za pljučnim otrpljenjem; Marijana Jerovšek, prodajalka, 60 l., za jetiko;

9. maja. Eduard Raip pl. Caliga, oberst v pokoju, za pljučnim otrpljenjem;

10. maja. Franca Ovjač, uradnika udova, 83 l., za slabostjo; Luka Merjasec, mizar, 71 l., za slabostjo;

11. maja. Anton Žitnik, hišnik, 43 l., za otrpljuč; Marija Frančič, šivilja, 21 l., za jetiko;

12. maja. Anton Razinger, učitelja otrok, 11 m., za vodenico; Pavel Breznik, udove sin, 15 l.; Marija Poš, uradnika hči 29 l., za vnetjem možganske kože.

Ure

za stolpe in gradove

izdelujem že od leta 1842 po najnovejših iznajdbah, ne vlite, ampak z roko izdelane, proti polni garanciji in po najnižih cenah.

Janez M. Pogačnik.

(16) Podnart, Kropa, Gorenjsko.

Popravljam tudi stare ure na stolpih, jemljem plačo tudi v obrokih in cenik pošiljam vsakemu brezplačno.

Sè tužnim srcem javljamo žalostno vest, da se je Najvikšemu poljubilo, našega nepozabljivega soproga, očeta, gospoda

Oroslava Turka,

previdnega èè sv. zakramenti za umirajoče v letu 62. starosti svoje k sebi pozvati.

Pogreb bode v petek 21. maja ob 10½ uri predpoludne od slonove ulice št. 22 k sv. Krištofu, kder bode v soboto 22. maja ob 4. uri popoldne k večnemu počitku položeno.

Sv. maše brale se bodo v frančiškanski cerkvi.

Nepozabljivega rajncega priporočamo vsem sorodnikom in znancem v blagi spomin in molitev.

V Ljubljani dne 21. maja 1880.

Zalujoča rodbina.

Wilhelmov

rimski, skušeni in pravi

flašter

zoper

rane, opeklino

in

ozeblino.

Ta flašter je od cesarja potrjen. Posebno dober je ta flašter pri globokih in razpetih ranah, pri bulah in bezgavkah, pri zastaranih in odprtih bulah na nogah, pri skelečih iz-pustkih, pri črvu v prstu, pri bolnih in vnetih prsih, pri opeklinah, otiskah in ozeblinah, pri kurjih očesih, èè iz nog teče itd.

Ena škatljica velja 40 kr. Pošiljam zmirom po dve škatlji za 1 gl. z zavitkom vred.

Ta flašter izdelujem le jaz (13)

Franz Wilhelm,

lekar v Neunkirchen pri Dunaju.

Na prodaj pa ga ima tudi

Peter Lasnik v Ljubljani.

Telegraftne denarne cene 21. maja.

Papirna renta 72.30 — Sreberna renta 73.10 — Zlata renta 88.35 — 1860letno državno posojilo 130.25 Bankina akcije 832 — Kredita akcije 297.75 — London 117.80 — — Ces. kr. cedulj 5.60. — 20-frankov 9.43

J. Blaznikovi nasledniki v Ljubljani.